

6

MASKOVANÁ NEJISTOTA

zima 2010–2011

NA PODZIM ROKU 2010 SI BEN RHODES POVŠIML narůstajícího počtu schůzek v Bílém domě, na něž jej nikdo nezval. Podobně jako v případě Obamova projevu při příležitosti udělení Nobelovy ceny se Rhodes i nadále podílel na stylizaci projevů a prohlášení, v nichž Obama vysvětloval svá rozhodnutí coby vrchní velitel amerických ozbrojených sil. Rhodesova oficiální pracovní pozice měla název „Deputy National Security Adviser for Strategic Communications and Speechwriting“ (zástupce pro otázky národní bezpečnosti zodpovědný za strategickou komunikaci a stylizaci projevů). Jeho vlasy mezitím prořídly. Kromě práce neznal prakticky nic jiného. Každý den trávil v obleku a ve svých

32 letech měl práci, jakou by mu každý záviděl. V oblasti národní bezpečnosti existovalo jen velmi málo záležitostí, o nichž by nebyl podrobně informován.

Jeho pracovna se nacházela hluboko v bludišti nevelkých kanceláří v západním křídle Bílého domu, hned pod Oválnou pracovnou a místnostmi, v nichž byla přijímána nejvýznamnější rozhodnutí. Neměla žádná okna a připadal si v ní jako ve skříni, nicméně i všechny ostatní kanceláře zaměstnanců činných v oblasti národní bezpečnosti byly tak skromné, že to vůbec neodpovídalo významu jejich práce. Do prostoru, který měl Rhodes k dispozici, se vešel jen psací stůl, kancelářská židle, knihovnička sahající do výšky pasu a další židle proti stolu. Jeho kancelář byla zařízena velmi prostě, jako kancelář koncipienta nějaké právnické firmy. Rhodes prezidentovi pomáhal s přípravou projevů, formulací zásad bezpečnostní politiky a rozhodováním, jak o těchto citlivých otázkách informovat veřejnost. Bylo mu známo, že John Brennan, který byl prezidentovým hlavním poradcem pro oblast boje proti terorismu, se s prezidentem již několik měsíců velmi intenzivně schází a že Donilon, který zastával funkci prezidentova poradce pro otázky národní bezpečnosti, je na těchto schůzkách zpravidla také přítomen. Tato záhadná jednání dostala přezdívku „skupina Johna Brennana“. Za normálních okolností všechny konferenční místnosti monitorovaly kamery, aby měli zaměstnanci sekretariátu přehled o tom, kde se který politik momentálně nachází. Ovšem při jednání skupiny Johna Brennana zůstávaly obrazovky černé. Rhodesovi vrtalo hlavou, proč. Hrozilo nebezpečí dalšího teroristického útoku v USA? Bylo to něco závažného v souvislosti s jaderným arzenálem? Existoval jen velmi krátký seznam záležitostí, které by vyžadovaly takovou míru bezpečnostních opatření v suterénních kancelářích Bílého domu. Jedním z možných vysvětlení, která jej v této souvislosti napadla, bylo to, že možná konečně došlo k vypátrání bin Ládina.

Když se Obama tehdy na konci léta seznámil s dostupnými informacemi o komplexu v Abbottábádu, nařídil ředitelům svých tajných služeb, aby přesně zjistili, kdo v něm žije, a poskytl mu více informací. Tyto pravidelné zprávy jej pak informovaly o velmi důmyslných pokusech o prověření této rezidence z dálky. S pomocí různých nástrojů, včetně lidských agentů a pozorovacích stanic, která se nacházela dostatečně daleko, aby nevzbudila žádné podezření, byla nyní CIA schopna sledovat život v tomto komplexu mnohem podrobněji. Kromě občasných návštěv mešity nebo doprovodu svých dětí do madrasy, tedy náboženské školy fungující při mešitě, se bratři „Chánové“ společnosti stranili. Nikdo s výjimkou jednoho místního řemeslníka se nikdy dovnitř tohoto areálu nepodíval. V případě hluboce věřících mužů ze čtvrti Bilal Town, k nimž bratři „Chánové“ evidentně patřili, bylo ovšem spíše pravidlem, že své ženy ukrývali za vysokými zdmi a zavřenými dveřmi.

Dlouhodobé pozorování potvrdilo, že děti ukryté rodiny – tedy ty, které nechodily ani do madrasy – opouštěly rezidenci pouze v případech, kdy je některý z bratrů doprovázel na pravidelnou lékařskou prohlídku nebo když potřebovaly ošetření běžných nemocí či škrábanců. Díky tomu dostala CIA nápad.

Nikoho z rodiny žijící v horních patrech budovy nebylo možné spatřit. Stěny byly příliš vysoké a okna neprůhledná. Pouze jediný příslušník této rodiny se objevoval v pravidelných intervalech. Byl to vysoký muž oblečený do tradičního paštúnského oděvu a modlitební čepičky, který se v areálu každý den procházel. Rychlým tempem obcházel zeleninovou zahrádku, jejíž část byla zakrytá plachtou, která tento nevelký pozemek chránila před přímým sluncem – nebo jak bylo možné se domnívat, i tohoto chodce před pohledem z výšky. Kamery bezpilotních letounů i přesto dokázaly několik snímků pořídit, ovšem jejich kvalita nebyla příliš dobrá. CIA nechtěla riskovat a vyslat některý bezpilotní letoun nebo monitorovací letadlo přímo nad dům, protože se obávala, že by místní

obyvatelé – nebo případně i pákistánská vláda – mohli jeho obyvatele varovat. Kvůli úhlu a vzdálenosti kamery bylo nemožné získat zřetelný snímek obličeje tohoto muže. Zdálo se, že je vysoký a hubený. Analytici podnikli několik pokusů o přesné určení jeho výšky – například na základě délky jeho kroku a nebo stínu, který vrhal – ovšem tyto výpočty prozradily pouze to, co již bylo známo: byl vysoký.

Brennan se z nějakého důvodu, který nedokázal přesně vysvětlit, domníval, že má před sebou bin Ládina. Možná se jednalo jen o jeho zbožné přání. Tomuto muži začali říkat prostě „Chodec“. Je možné, že Brennan určité podezření pojal již v důsledku toho, jak důkladně se tento muž ukrýval, ovšem jakmile spatřil fotografie Chodce... okamžitě si byl jistý. Jiné lidi dokážeme rozeznat i podle mnoha jiných věcí než jen podle jejich obličeje a barvy vlasů, případně jejich výšky a postavy. Někoho, koho jsme viděli již dříve, jsme schopni poznat na první pohled, i pokud jej zahlédneme jen koutkem oka – prozradí jej způsob držení těla, nahrbení, úklon hlavy nebo to, jak hýbá pažemi. Brennan je široký, statný a rozložitý muž. V minulosti pracoval pro CIA a podílel se na snahách o dopadení vůdce al-Káidy ještě v době, kdy existovala ALEC Station. V té době působil v Saúdské Arábii a vedl se Scheurem spory o to, zda mají Saúdy žádat o pomoc a zda jim mohou důvěřovat. Se Saúdy pak úzce spolupracoval zejména po explozích na velvyslanectvích ve východní Africe v roce 1998. A viděl i Šejchovy fotografie, které tehdy v Afghánistánu pořídil bezpilotní letoun Predator. Jednalo se o vysokého muže, který byl oblečen do dlouhé róby a v obklopení svých bodyguardů si vykračoval velmi sebevědomě. Tohle prostředí bylo odlišné, Abbottábád, a i jeho oblečení bylo jiné, ovšem byl to stejný muž, stejná chůze. Brennan sice neměl žádný přesvědčivý důkaz, byl si ovšem jistý, že Chodce *poznává*.

Panetta prezidenta po celý podzim pravidelně informoval. V prosinci se pak jeho zástupce Morell, „John“ (vedoucí týmu CIA,

který se pátrání po bin Ládinovi věnoval) a několik dalších pracovníků CIA sešlo v Bílém domě s Donilonem a Brennanem. Zatím je nemohli informovat o žádném přelomovém zjištění. Dostupné fotografie Chodce nebyly natolik kvalitní, aby dokázaly rozptýlit veškeré pochybnosti. Přes velké úsilí se jim nepodařilo za zdi areálu nahlédnout. V jednom z domů ve čtvrti Bilal Town nyní žil tým agentů. Sledovali vše, co mohli, ovšem k vidění toho bohužel moc nebylo. Monitorovali pohyb bratrů „Chánů“. Počítali, kolik prádla se suší na slunci. Díky tomu byli schopni zjistit, že ukrývající se rodina je poměrně početná: tři ženy, mladý muž a přibližně deset dětí, z nichž některé již téměř dosáhly dospělosti. Počet žen a dětí odpovídal odhadům toho, kolik osob by se v okolí skrývajících se bin Ládina mohlo zdržovat. Většinu své rodiny se vždy snažil mít na blízku. Analytici sice stále nemohli prokázat, že tento záhadný muž je skutečně bin Ládín, nicméně zatím se nepodařilo zjistit nic, co by této domněnce odporovalo. Pokud se někdy díváme na něco dostatečně důkladně a jsme připraveni na cokoli, co by mohlo naši teorii vyvrátit, a nic takového se neobjeví... pak je možné i nedostatek záporných důkazů považovat za důkaz kladný.

„Myslím si, že máme zatím nejspolehlivější informaci o místě pobytu bin Ládina od pevnosti Tora Bora,“ řekl Morell Donilonovi.

Proto ještě 14. prosince, těsně předtím, než se prezident vydal na svou tradiční rodinnou dovolenou na Havaji, se Panetta s Obamou sešel v Oválné pracovně.

Obama si jej vyslechl a uvažoval o významu těchto zjištění. Pokrok na něj udělal velký dojem. Nyní, když byl celý areál pod dohledem, se již tato myšlenka zdála být realističtější, a všechny nově zjištěné informace se navzájem dobře doplňovaly. Obamu i další účastníky setkání překvapilo, že se mohou podívat na fotografii toho záhadného muže. Nebylo sice možné poznat, kdo to je, ovšem už jenom to, že můžete sledovat cíl pohybující se za vysokou zdí a ukrývající se před světem, bylo pozoruhodné.

„V tom okamžiku si říkáte, že je to jen shoda náhod, ovšem pro takovou shodu náhod je obtížné najít nějaké jiné vysvětlení,“ řekl Obama. „A tak jsem si někdy v této době začal myslet, že by to možná přeci jenom mohl být on.“

Prezident přesto zůstával opatrný. Panettovi řekl: „Podle toho, co zatím víme, by to mohl být i nějaký šejch ukrývající se před jednou ze svých žen.“

Chtěl se toho dozvědět ještě více. Nařídil Panettovi, aby zapojil svou představitost a našel nějaký způsob, jak to zjistit. Dále řekl, že tato záležitost musí i nadále zůstat přísně důvěrná. Současně Panettu požádal, aby začal připravovat různé varianty možného zásahu.

Přestože informace měly být drženy pod pokličkou, Bill McRaven se o pravděpodobném nalezení bin Ládina dozvěděl již v listopadu. Obrazovky sice v průběhu těchto jednání v prostorách Národní bezpečnostní rady zůstávaly vypnuté a McRaven nyní pobýval převážně v Afghánistánu, nicméně velitele JSOC bylo prakticky nemožné obejít.

V Bílém domě dokonce kdysi sám pracoval. Bylo to v době, kdy se zotavoval z vážného úrazu, k němuž došlo při seskoku padákem. Jeho tělo si postupně zvykalo na nejrůznější destičky a šrouby, které nyní držely jeho pánev pohromadě. V říjnu roku 2001 se mu k jeho překvapení ozval Wayne Downing, což byl bývalý čtyřhvězdičkový generál, který v minulosti velel JSOC. Tito dva muži se znali ještě z dob před Downingovým odchodem do výslužby. Prezident Bush generála právě požádal, aby se znovu vrátil do služby a ujal se v Bílém domě role jakéhosi koordinátora protiteroristických operací – byla to nejasně definovaná pozice, měl vnést řád do spolupráce různých agentur a služeb, které se nyní podílely na této nové

válce, a koordinovat jejich činnost. Ještě předtím, než Downing tuto práci oficiálně přijal, spojil se s McRavenem a zeptal se ho, zda by byl ochoten přijet do Washingtonu a pomáhat mu.

Kapitán útvaru SEAL odpověděl: „To si piš.“

O několik týdnů později Downing cestoval ze San Diega do svého nového působiště v Norfolku, ve státě Virginie. Cestou se zastavil za McRavenem, který se dosud zotavoval ze svého zranění.

„Hej, tak jsem tu práci vzal,“ řekl Downing. „Mohl bys za mnou přijet v pondělí?“ To bylo za pouhé čtyři dny.

McRaven řekl: „Myslím, že by to šlo.“

Když se pak objevil v Bílém domě ve svém kolečkovém křesle, Downing mu řekl: „Jen si představ, co tady budeš mít na starost.“

Pro každého vojenského důstojníka to byla ohromná kariéerní příležitost – a zejména pro někoho, kdo již dávno rezignoval na kariéerní postup a místo toho dával přednost práci v terénu, seskokům padákem a potápění. Sázka na McRavena se ukázala být dobrou volbou. Od samého počátku bylo jasné, že nalezení a likvidace tajemné teroristické organizace bude v dlouhodobém horizontu vyžadovat kreativní a multidisciplinární zkušenosti, jimiž se vyznačovali lidé působící v oblasti speciálních operací. Jestliže každá nová válka vyžaduje, aby vojáci přehodnotili svůj způsob boje, McRaven byl již tehdy o několik kroků napřed. Když studoval na námořní akademii Naval Postgraduate School v Monterey v Kalifornii, napsal o daném tématu knihu *Spec Ops: Case Studies in Special Operations Warfare: Theory and Practice* (Speciální operace: Analýza konkrétních případů speciálních operací: teorie a praxe). Byla to jedna z mála disertací vojenského důstojníka, kterou se kdy rozhodlo vydat nějaké komerční nakladatelství – v nakladatelství Presidio Press vyšla v roce 1995. McRaven ve své knize analyzoval osm speciálních operací. Začal německým útokem na pevnost Eben-Emael v roce 1940, jímž byla zahájena blesková válka proti Belgii, a skončil izraelskou operací v ugandském Entebbe v roce 1976, která přiměla prezidenta

Cartera, aby inicioval vytvoření obdobné protiteroristické jednotky v rámci americké armády. McRaven osobně navštívil místa, na nichž tyto akce probíhaly, vyslechl řadu klíčových účastníků a formuloval vlastní hypotézy o tom, proč byly některé z nich úspěšné a jiné neúspěšné. Přitom si také utvořil vlastní názor na to, jak by takové speciální operace měly probíhat. Nyní dostal významnou funkci a příležitost uplatnit své představy za situace, kdy se americká armáda musela vypořádat s největší výzvou ve své novodobé historii.

K provádění „speciálních operací“ se konvenční armádní struktury dlouho stavěly poměrně rezervovaně. Tajné elitní jednotky, které byly k provádění těchto operací zapotřebí, vyžadovaly obrovské zdroje a jedince, kteří byli schopni provádět velmi neobvyklé akce. Pokud byli úspěšní, vypadalo to téměř jako zázrak – jako například v případě operace Entebbe. Izraelská komanda se tehdy letecky přemístila na vzdálenost 4 000 km až do Ugandy, zaskočila mnohem početnějšího nepřítele, osvobodila 102 rukojmích a zlikvidovala všechny palestinské únosce francouzského dopravního letadla. Pokud byla takováto akce neúspěšná, jako tomu bylo v případě záchranné operace v Íránu v roce 1980, pak se při její zpětné rekonstrukci prakticky vždy ukázalo, že příprava byla nedostatečná. Smělé tyto akce byly již ze své podstaty. V jejich pozadí byl záměr provést něco troufalejšího, než si nepřítel vůbec dokáže představit. Muži, kteří se na těchto akcích podíleli, se vystavovali značnému riziku a jejich nadřazení na výsledek akce často sázeli svou reputaci i další kariéru. Ovšem takový již byl charakter této práce – neúspěch se setkával s kritikou ze všech stran, a úspěch, s výjimkou vzácných výjimek, jako byla například operace Entebbe, zůstával mnohdy prakticky bez povšimnutí.

Fiasko v íránské poušti nakonec přispělo ke zřízení JSOC se sídlem ve Fort Bragg ve státě Severní Karolína. Většina kritiky této akce se týkala rozhodnutí využít vojáky z různých útvarů amerických ozbrojených sil, kteří nebyli zvyklí na vzájemnou spolupráci.

Této akce se účastnily vrtulníky amerického námořnictva, jejichž úkolem bylo dopravit speciální jednotky hluboko na íránské území, kde se měly setkat s letouny amerického letectva. Takto pestrá bojová skupina za sebou nakonec zanechala poušť posetou vraky zničených strojů a zuhelnatělými těly. Přestože se jedná o jedno z nejbolestivějších selhání v dějinách amerických ozbrojených sil, jeho výsledkem nebylo rozhodnutí s prováděním speciálních akcí přestat, ale naopak tuto oblast dále rozvinout. JSOC vzniklo za účelem integrace elitních jednotek ze všech složek americké armády do jedné koordinované úderné skupiny, která bude vybavena veškerou technikou a zbraněmi, které jsou k provádění takovýchto speciálních akcí malého rozsahu zapotřebí. Do této spolupráce se za americkou armádu zapojily útvary Delta Force a 75th Ranger Regiment, za letectvo Special Tactics Squadron (letka speciální taktiky) a za námořní pěchotu týmy z útvaru SEAL. Protože akce v Íránu selhala hned na samém počátku, v průběhu přepravy vojáků k cíli jejich mise, byla zřízena jednotka 160th Special Operations Aviation Regiment (podpůrná letecká jednotka speciálních sil) se sídlem ve Fort Campbell ve státě Kentucky, kde probíhal i vývoj a testování speciálních vrtulníků a kde se nejlepší piloti bojových vrtulníků připravovali speciálně na tento typ úkolů.

McRaven ve své disertaci, z níž se později stal výukový materiál Naval Postgraduate School, definoval hlavní smysl speciálních operací: malá, dobře vycvičená skupina dokáže zasadit rozhodující úder mnohem početnějšimu a opevněnému nepříteli. Tyto operace definoval jako „akce provedené speciálně vycvičenými a vybavenými jednotkami, jimž je poskytnuta potřebná podpora, které mají jasně definovaný cíl, jehož zničení, eliminace nebo záchrana (v případě rukojmích) je politickým nebo vojenským imperativem“. Klíč k úspěchu těchto akcí označil a popsal přibližně takto: „Jednoduchý a dobře utajený plán, opakovaný a realistický nácvik, a jeho překvapivé, rychlé a účinné provedení.“

Dvě dlouhé války prezidenta Bushe, z nichž každá vyžadovala nasazení stovek tisíc konvenčních vojáků, postupně ukázaly, že nejúčinnější zbraní v boji proti al-Káidě jsou právě speciální jednotky. Zúročení veškerého úsilí a invence, které byly investovány do zjištění a určení cíle, následně záviselo na mužích, kteří byli schopni realizovat třetí F ze zkratky F3EAD, tedy jeho *ukončení*. Model, který McRaven popsal ve své disertaci, vycházel především z útoku na pozice početnějšího a dobře opevněného nepřítele, nicméně princip bleskového útoku – jednoduchého, utajeného, dobře nacvičeného zásahu, který je proveden překvapivě rychle a cíleně, se ukázal být velmi účinný i v boji proti nepříteli, který se ukrýval mezi civilním obyvatelstvem – především díky tomu, že takovýto cílený zásah snižoval pravděpodobnost zabití nebo zranění nevinných osob, k čemuž v případě leteckého útoku nebo použití konvenčních zbraní zpravidla docházelo. Současně umožňoval sběr zpravodajských informací přímo na místě, což bylo nezbytné pro budování stále se rozšiřující protiteroristické databáze. V následujícím desetiletí dostal McRaven příležitost na zdokonalení své strategie dále pracovat a mohl ji uvést do praxe tempem, jaké si nikdy nedokázal představit.

Ony dva roky, které strávil ve Washingtonu před návratem na bojiště, mu umožnily spojit fyzickou rehabilitaci s rehabilitací kariérní a navázat určité kontakty, které jsou nezbytné pro dosažení vyšší vojenské hodnosti. Hodnost nebyla něčím, po čem by McRaven za každou cenu toužil – o mnoho let dříve, ještě před jeho osudným úrazem, by jej nikdy ani ve snu nenapadlo, že by se právě on mohl stát admirálem námořní pěchoty. Ovšem již o několik let později se znovu postavil na nohy a odcestoval do Iráku, kde začal působit ve funkci zástupce velitele JSOC generála McChrystala. Upřímně obdivoval kombinaci využívání zpravodajských informací a nasazení speciálních sil, jíž jeho nadřízený dokázal dosáhnout, a v některých případech dokonce doprovázel své muže na nočních

akcích – při akcích, kdy bylo možné k cíli dojet nebo dojít. McRaven již nemohl skákat s padákem, slaňovat z vrtulníku nebo podnikat dlouhé pochody v plné polní. V těchto letech se admirál, z počátku coby McChrystalův zástupce a později i jako velitel JSOC, zasloužil o to, že se z těchto prostředků stala nejúčinnější součást americké vojenské mašinerie. Počet příslušníků JSOC se zdvojnásobil a dosáhl téměř 4 000 mužů a žen. Stala se z něj v podstatě pátá složka amerických ozbrojených sil, jakási armáda fungující v rámci armády. Její působnost byla celosvětová – v utajení operovala ve více než desítky zemí a získala oprávnění provádět své akce i bez potřeby souhlasu Washingtonu, jehož získání bylo někdy značně komplikované. Potřeba rychle reagovat byla podmíněna možností rychle rozhodnout, a proto byli McChrystal a McRaven oprávněni nařídít provedení rutinní akce i bez souhlasu svých nadřízených.

V průběhu prvního desetiletí 21. století McRaven se svými muži realizoval více speciálních operací než jakákoli jiná podobná jednotka v dějinách. Odhadoval, že v době, kdy byl v lednu roku 2011 pozván do centrály CIA v Langley, aby se oficiálně dozvěděl informace o podezřelém komplexu v Abbottábádu, již osobně velel několik *tisícům* takových operací – ať již přímo v terénu nebo zpozvdálí.

Na začátku roku 2011 měla CIA v terénu i své malé bojové jednotky. Po 11. září Američané opět rychle překonali svou původní nedůvěru ke špionáži a tajným akcím. Agenti CIA, z nichž mnozí původně sloužili v ozbrojených silách, pak s JSOC velmi úzce spolupracovali v Iráku i Afghánistánu. Když se Panetta a Morell v prosinci roku 2010 vrátili ze schůzky s Obamou, na níž dostali příkaz připravit plán možné akce, uvažovali nejprve o využití svých vlastních lidí.

V zásadě se nabízela dvě řešení – buďto na rezidenci svrhnout bombu, nebo na místo vyslat ozbrojené komando. Druhá možnost byla mnohem komplikovanější. Vyžadovala důkladné naplánování, nácvik i využití různých speciálních dovedností, takže jim instinkt

velel, aby se celou akci pokusili připravit s využitím vlastních prostředků. Výhodou tohoto postupu bylo mimo jiné i to, že ono nyní již čtyři měsíce staré tajemství nebude vyraženo. Ty, kteří o areálu věděli nebo o něm mohli vědět a nepracovali pro CIA, bylo možné spočítat na prstech. Pochopitelně zde byl prezident a několik jeho nejbližších spolupracovníků zodpovědných za oblast zahraniční politiky včetně Brennana a Donilona. Informován byl i ředitel národních zpravodajských služeb James Clapper. Na ministerstvu obrany byli do věci zasvěceni pouze čtyři lidé – ministr Robert Gates, předseda Sboru náčelníků štábů Michael Mullen, místopředseda generál James „Hoss“ Cartwright a náměstek ministra obrany pro zpravodajskou činnost Michael Vickers.

Agenti CIA se na tuto akci velmi těšili a byli připraveni ji zrealizovat sami... brzy. Ovšem Panetta i Morell měli dostatek času. Prezident je požádal o to, aby se i nadále pokoušeli zjistit identitu onoho záhadného muže. A před tím, než definitivně rozhodnou o využití svých jednotek, se chtěli poradit s McRavenem.

Velitel JSOC zatím věděl pouze tolik, že se CIA podařilo získat nové poznatky o bin Ládinovi. S tím se již v minulosti několikrát setkal a vždy se nakonec ukázalo, že se jedná o planý poplach. Na počátku války v Afghánistánu jeho muži ztratili spoustu času tím, že se honili za bin Ládinovým přeludem. Tentokrát mu sice bylo řečeno, že celá záležitost vypadá velmi nadějně, ovšem McRaven si od toho mnoho nesliboval – až dokud nedostal pozvánku do Langley. To se v minulosti ještě nikdy nestalo. U konferenčního stolu v kanceláři zástupce ředitele se McRaven a jeden z jeho asistentů setkali s Panettou, Morellem a velitelem zásahových jednotek CIA. Ukázali jim fotografie daného areálu. Dovnitř budovy se nikdo nepodíval. Morell jasně řekl, že zatím není zcela jisté, že se opravdu jedná o bin Ládina, ani to, jak se prezident nakonec rozhodne. Ovšem i na základě dostupných podkladů se pustili do odborné diskuse. Pokud byste měli na takovýto cíl zaútočit, jak byste to provedli?

Zástupci CIA se do celé záležitosti pustili po hlavě. Představili pět různých variant. Celá věc byla přece naprosto jasná. McRavenovi bylo okamžitě zřejmé, že tuto akci bude možné provést pouze jedním způsobem. Bombardování okamžitě vyloučil. Sice se zdálo být nejjednodušší a eliminovalo by riziko ztrát v řadách amerických vojáků, ovšem jeho zkušenost mu říkala, že by ke zničení takto rozlehlého komplexu bylo zapotřebí použít ekvivalent 50 000 tun výbušnin, aby bylo zcela jisté, že bin Ládín, pokud se zde opravdu nachází, je po smrti. Bylo třeba počítat i s existencí podzemních chodeb nebo bunkru – podobného tomu, v němž se ukrýval Saddám Husajn. Taková exploze by navíc zabila i všechny další osoby žijící v areálu i lidi v okolí.

Pozemní akce by naopak provázelo jen několik málo problémů. Jeho muži na podobné komplexy útočili prakticky každou noc již po několik let, někdy dokonce i více než desetkrát za noc. Tento areál nebyl ničím výjimečný. Jednalo se o velkou třípodlažní budovu, menší domek a vysokou kamennou zídku postavenou kolem nich. Rozložení a poloha areálu si podle něj přímo říkaly o vhodný typ zásahu – komando dopravené na místo vrtulníkem.

Nejprve ovšem nechal zástupce CIA dokončit jejich prezentaci a svůj názor si ponechal pro sebe. Když na něj přišla řada, nejprve Panettovi a Morellovi pogrataloval k získání zajímavé stopy, a pak se jim pokusil vysvětlit, jak by za dané situace postupovalo JSOC. Tým by musel být dostatečně početný na to, aby po provedení výsadku dokázal celý areál zajistit. Největším problémem byla skutečnost, že se Abbottábád nachází v „zapovězené“ zóně ve vzdálenosti 240 km od hranice s Afghánistánem, což znamenalo, že komando bude zapotřebí dopravit k cíli a zpět tak, aby nedošlo ke konfliktu s pákistánskými ozbrojenými silami. Bude to, jak admirál pyšně prohlásil, „troufalé“, ale proveditelné. Dále to ovšem zvyšovalo složitost celé operace, jejíž průběh mohlo ohrozit prakticky cokoli. Nehledě na tyto komplikace byl výsadek v takovémto opevněném areálu starou obehnanou písničkou. Taktika, již

McRaven a jeho vojáci používali, vycházela z let pokusů a omylů – akcí, které byly úspěšné, a akcí, které selhaly. Řada dobrých vojáků za tyto zkušenosti zaplatila svým životem. McRaven zástupcům CIA ukázal, jak by jeho muži postupovali, a vysvětlil jim proč. Dokonce navrhl, aby tuto akci provedl konkrétní muž – velitel skupiny Team Six útvaru SEAL, který se stal ve svém oboru doslova legendou – v roce 2009 například velel akci, při níž byli zabiti tři somálští piráti a zachráněn kapitán americké nákladní lodi. McRaven jim vysvětlil, že jeho tým by mohl úspěchu celé akce napomoci především svými bohatými zkušenostmi. Operace v Abbottábádu mohla být naplánována do sebemenšího detailu, přesto se mohlo něco pokazit. *Vždy* se něco pokazilo. Proto bylo třeba vyslat do akce muže, kteří dokážou přemýšlet za pochodu a přizpůsobit se aktuální situaci. Muže, kteří si prošli peklem, a přesto dokázali přežít. Co do schopností se příslušníkům JSOC nevyrovnal nikdo na světě. Zmiňovaný tým SEAL se právě vrátil do Spojených států a mohl se okamžitě začít připravovat na realizaci tohoto úkolu.

Na Morella i Panettu tato prezentace udělala velký dojem. Jejich muži byli dobří, ovšem McRavenovi vojáci byli profesionálové.

„Pokud se prezident rozhodne pro výsadek,“ řekl Panetta Morellovi, „tak jej necháme provést lidi z JSOC.“

Panetta své podřízené neustále vyzýval, aby se pokusili přijít na nějaký způsob, jak by mohli do areálu nahlédnout, ovšem prozatím bez většího úspěchu. Týmy analytiků trávily celé hodiny zvažováním různých možností. Žádný nápad, ať už jakkoli nereálný, nebyl zamítnut bez předchozí diskuse. Existoval nějaký způsob, jak dostat lidi žijící v tomto komplexu na ulici? Požár? Pachová bomba? Výzva k urgentní modlitbě? Panetta vytvořil jakousi tabulku, do níž byly všechny návrhy zaznamenány.

Bylo by například možné umístit kameru někam blíže, řekněme na strom, z něž by bylo možné za zdi areálu nahlédnout? A co

třeba kamera umístěná na vzdáleném vyvýšeném místě, ale s lepší optikou? Nebo kanalizace – nebylo by možné dostat tudy do domu odposlouchávací zařízení či kameru? Na pozemku také rostl strom. Bylo by na něj možné nainstalovat odposlouchávací zařízení nebo kameru? CIA se pokusila některé z těchto nápadů uskutečnit, ovšem výsledek se nedostavil. Strom rostoucí v areálu byl poražen ještě dříve, než někdo dokázal přijít s návrhem na jeho využití. To bylo poněkud děsivé, protože to vypadalo, že i někdo uvnitř areálu pracuje s Panettovou tabulkou. Všechny plány postupně skončily nezdarem nebo byly zamítnuty jako nereálné či příliš nebezpečné. CIA se obávala udělat chybu. Celý areál byl zjevně postaven za účelem ukrývání početné rodiny a byl naprojektován opravdu dobře. K vyplašení jeho obyvatel stačilo jen málo. Pokud by pojali sebe-menší podezření, že je někdo sleduje, mohlo by to celou záležitost pokazit. Morell se bál, že se jednou ráno probudí a zjistí, že se všichni obyvatelé areálu přes noc vytratilí neznámo kam.

Jeden zajímavý nápad vycházel ze zjištění, že příslušníci skrývající se rodiny opouštějí komplex jedině kvůli návštěvě lékaře. CIA přišla s myšlenkou otevřít v blízkosti rezidence očkovací centrum, které by nabídlo bezplatné očkování dětí proti žloutence typu B. Některé z ukrytých dětí by tímto způsobem mohli vylákat ven. CIA se podařilo najít pákistánského lékaře Šakíl Áfrídí, který usiloval o založení sítě takovýchto center po celém Pákistánu. Měl obejít všechny domy v dané čtvrti a pokusit se přesvědčit jejich obyvatele, aby přivedli své děti a nechali je naočkovat. Agenti CIA Áfrídímu nabídli poměrně značnou částku – řádově stovky tisíc amerických dolarů, která by mu umožnila tento program po určité době realizovat. Za to po něm ovšem chtěli, aby jim odevzdal všechny jehly, které k očkování použije. Nedověděl se, k čemu jim tyto jehly budou, nicméně CIA si přála získat vzorky DNA a provést jejich rozbor. Již delší dobu měla k dispozici vzorky DNA bin Ládinových příbuzných. Pokud by jim byla genetická informace

některého z ukrývajících se dětí podobná, znamenalo by to, že je Šejch jeho otcem. Očkovací centrum bylo nakonec pravé a očkovací látka účinná. Zdraví abbottábádských dětí se tedy díky tomu mohlo zlepšit a CIA měla šanci získat důkaz, který potřebovala. Agenti Áfrídímu zcela otevřeně přiznali, pro koho pracují – bylo mu tedy známo, že jeho program bude sponzorovat CIA.

V průběhu několika následujících měsíců, kdy se v Langley a Bílém domě sprádaly další plány, zřídil Áfrídí v Abbottábádu skutečně své očkovací centrum. Obešel všechny domy v okolí a informoval jejich obyvatele, že mohou přivést své děti a nechat je zdarma naočkovat. Mnoho jich skutečně přišlo. Když ovšem zaklepal na dveře velké rezidence ve čtvrti Bilal Town, nikdo mu neotevřel.

Nikdo totiž nikdy neotvíral.

Plánování zásahu komanda i svržení bomby na rezidenci pokračovalo i v únoru. Přes Panettovo naléhání CIA v otázce identifikace tajemného Chodce nijak nepokročila. McRavenův člověk pracoval na přípravě detailních plánů pozemní akce v neoznačené kanceláři v přízemí tiskárny CIA a letectvo pracovalo s variantou bomby svržené z letounu B-2, která by celý areál okamžitě srovnala se zemí. To vše ovšem vyžadovalo rozšíření okruhu osob, které byly do celé záležitosti zasvěceny. Michèle Flournoyovou, která tehdy zastávala funkci náměstkyně ministra obrany pro oblast národní bezpečnosti, o celé záležitosti informoval její nadřízený Michael G. Vickers. Následně v této záležitosti začala úzce spolupracovat s generálem Cartwrightem. Zástupci různých vládních institucí se nyní scházeli jednou týdně – zpravidla v Bílém domě, ale někdy i v CIA, seznamovali se s nejnovějšími poznatky a diskutovali o různých aspektech připravované operace. Těchto schůzek se obvykle účastnili Cartwright, Morell, Vickers, Robert Cadillo (náměstek ředitele národních zpravodajských služeb – „Director of National Intelligence“) a někdy i John Brennan a poradce pro otázky

národní bezpečnosti Denis McDonough. Na konci měsíce se několika setkání zúčastnil i McRaven, který se souběžně s tím připravoval na schůzku s Obamou, která byla naplánována na 14. března a na níž měl prezidentovi formálně předložit svá doporučení.

V oblasti národní bezpečnosti se toho jako obvykle projednávalo poměrně dost. Zemětřesení provázené následnou vlnou tsunami, které před třemi dny zasáhlo Japonsko, za sebou zanechalo jen spoušť a zkázu. Americká armáda proto momentálně mobilizovala své zdroje, aby mohla obětem katastrofy poskytnout nezbytnou humanitární pomoc. V Egyptě právě vrcholily masové demonstrace a „arabské jaro“ se odtud šířilo i do dalších blízkovýchodních zemí – jednalo se o pozoruhodné, ale současně potenciálně zrádné období změn v regionu, jehož stabilita je pro zájmy USA již dlouho velmi důležitá. V polovině února Obama vyzval egyptského prezidenta Husního Mubáraka k odstoupení a zvažoval nějaký typ omezeného vojenského zásahu v Libyi, kde se režim diktátora Muammara Kaddáfího potýkal se stále se stupňujícími protesty. K eskalaci napětí došlo i v Pákistánu. Jeden ze zaměstnanců soukromé společnosti pracující pro CIA Raymond Allen Davis, který působil na konzulátu v Láhauru, zastřelil na ulici dva muže, kteří se jej údajně pokoušeli okrást. Byl ale zatčen a obviněn z vraždy. Spojené státy se momentálně ze všech sil snažily vyjednat jeho propuštění. Znechucení z přístupu USA k Pákistánu bylo ovšem příčinou toho, že vyjednávání uvízlo na mrtvém bodě. Demonstranti a někteří státní zástupci mezitím požadovali, aby byl tento spolupracovník CIA obžalován a po zásluze potrestán. V době, kdy se USA chystaly narušit státní svrchovanost Pákistánu útokem v Abbottábádu, se tedy Bílý dům i ministerstvo obrany momentálně zabývaly tímto citlivým případem.

Za této situace se Obama oficiálně sešel s Národní bezpečnostní radou, aby s ní projednal záležitost abbottábádského komplexu. Nadešel čas učinit významné rozhodnutí. Obama si byl dobře

vědom toho, že čím déle bude své rozhodnutí odkládat, tím více lidí se o tomto tajemství dozví – a tím se zvýší pravděpodobnost, že pronikne do médií nebo že dojde k nějaké podstatné změně. Tato skupina se sešla v tzv. situační místnosti Bílého domu, v níž se měla odehrávat i většina dramatických událostí následujících dvou měsíců.

Situační místnost se nachází v podzemí – jen několik schodů pod úroveň podlahy západního křídla Bílého domu. Jedná se o největší místnost ze skupiny obdobných zasedacích místností, ovšem bytový architekt by ji jen stěží považoval za místo vhodné pro přijímání významných rozhodnutí světové supervelmoci. Této místnosti se již dlouho přezdívá „kůlna na dříví“. Po skončení kubánské jaderné krize ji zde nechal vybudovat prezident Kennedy, který si přál vytvořit dobře zabezpečené velitelské centrum, které bude plně napojeno na světové telekomunikační síť. Nejsou zde žádná okna a celá místnost působí poměrně stísněným dojmem – je mnohem menší než jídelna v nějaké honosnější rezidenci. Většina mahagonového obložení, jemuž tato místnost vděčí za své jméno, byla v roce 2007 odstraněna, aby se technici mohli snáze dostat k veškerým rozvodům a kabeláži. Na běžových stěnách místnosti jsou nyní zavěšeny ploché televizní obrazovky. Strop je nízký a osvětlený až nepříjemně jasnými zářivkami. Prakticky celou místnost zaplňuje leštěný mahagonový stůl, který stojí v jejím středu. Kolem něj je rozestaveno třináct černých kožených křesel s vysokými opěradly. Na modrém koberci se žlutým lemem stojí menší kožené židle připravené pro pobočníky a asistenty. Prezidentovo místo se nachází na severní straně stolu pod oválným prezidentským znakem. K protější straně stolu není přistavena žádná židle, takže má dobrý výhled na televizní obrazovku, která vyplňuje prostor od hrany stolu až po strop. Každé místo u stolu je vybaveno koženou psací podložkou – pro ministry obrany a vnitra, poradce pro otázky národní bezpečnosti, viceprezidenta, ředitele národních zpravodajských

služeb, předsedu Sboru náčelníků štábů a pro prezidenta. Prakticky všech těchto schůzek se účastní i ředitel CIA, jeho zástupce a řada dalších osob. Pokud admirál McRaven momentálně nepobýval v zahraničí, byl zde zpravidla přítomen také.

Na situační místnosti je pozoruhodné zejména to, že se jedná o velmi intimní prostor. Pokud je tato místnost plná, což bývá případ mnoha těchto schůzek, pak jsou vrcholní představitelé USA doslova namačkáni jeden na druhého.

Na začátku března CIA oficiálně konstatovala, že se v abbottábábském komplexu ukrývá „cíl významné hodnoty“ a že se s největší pravděpodobností jedná o Usámu bin Ládina. „John“, který řídil příslušný tým CIA a měl v oboru nejvíce zkušeností, o tom byl velmi silně přesvědčen. Míru pravděpodobnosti odhadoval na 95 %.

Prezident se pak zeptal i na názor všech přítomných. Brennan byl podobného názoru jako „John“, ovšem mnozí z nich byli mnohem méně optimističtí – někteří dokonce výrazně méně. Tuto hypotézu již předtím „prověřily“ tři nezávislé týmy – analytici, jejichž úkolem bylo snažit se najít případná slabá místa: pracovníci Protiteroristického centra, členové Brennanova týmu a skupina pracující přímo v rámci CIA. Celým případem se důkladně zabývali i čtyři čelní představitelé Ředitelství národních zpravodajských služeb, kteří vypracovali své písemné stanovisko. Většina z nich dospěla k závěru, že pravděpodobnost přítomnosti Usámy bin Ládina v areálu činí cca 80 %. Někteří ovšem odhadovali pouze 40 nebo 30 %. Obama pak požádal o vyjádření Morella, který seděl na židli přistavené ke stěně za ním, pod prezidentským znakem.

Morell musel upřímně přiznat, že Obamův styl rozhodování obdivoval. V minulosti se prakticky denně pohyboval v blízkosti prezidenta Bushe a obdivoval jej také, ovšem tyto dva muži byli zcela rozdílní. Morell a ostatní, kteří s prezidentem Bushem přišli do styku, nabyli dojmu, že jej veřejnost značně podceňuje. Byl poměrně inteligentní. Ve srovnání s Obamou se možná tolik

nezajímal o písemné podklady, ale četl je a byl vnímavým posluchačem. Rychle pochopil podstatu problému a pak kladl nevybíravé otázky, stimuloval živou debatu a pak bez váhání, často přímo na místě, učinil zásadní rozhodnutí. Naopak Obama potřeboval na přemýšlení určitý čas a vyžadoval soukromí. S velkým zájmem si nejprve prostudoval písemné podklady a pak inicioval diskusi, při níž se zvažovala všechna pro a proti. Poté se obvykle odebral do ústraní a vrátil se až po chvíli, aby ostatním oznámil své konečné rozhodnutí.

Morell na Obamovi obdivoval především jednu věc. Účastnil se již tisíců různých schůzek s oběma prezidenty, a měl tedy možnost dokonale poznat taktiku různých politiků. Poradci měli obvykle tendenci zmínit pouze možnost A a možnost B a pak se prezidenta snažili nasměrovat k variantě, kterou sami preferovali. Rozhodující bylo, jak byla daná záležitost prezentována. Ovšem u Obamy s tímto přístupem neměli šanci. Vyslechl si možnost A i B, položil několik věcných otázek a pak zpravidla nabídl zcela jiné řešení, možnost C, která v jeho představách nabyla již velmi konkrétní podoby. Takto se zachoval například o několik dní dříve v případě Libye, kdy se o jeho rozhodnutí široce diskutovalo. Došlo k němu v průběhu dlouhé debaty o tom, jak by se Spojené státy měly postavit ke skutečnosti, že Kaddáfího síly evidentně masakrují povstalce i obyčejné Libyjce, kteří se postavili na odpor jeho režimu. V tomto případě bylo možností A pouze přihlížet a do konfliktu nijak nezasahovat. Následky by byly strašné, nicméně vojenská intervence ve třetí zemi (vzpomínky na Irák a Afghánistán byly dosud velmi živé) by v USA byla velmi nepopulární a mohla by situaci v Libyi dále zkomplikovat, protože vůbec nebylo jisté, co přijde po Kaddáfího pádu. Variantou B bylo vojensky zasáhnout na straně rebelů – především z toho důvodu, aby nedocházelo k dalším systematickým masakrům. Obě varianty řešení měly početný tábor zastánců, nicméně zdálo se, že většina prezidentových poradců se přiklání

k variantě A. Ovšem Obama přišel s variantou C, kterou se nakonec rozhodl zrealizovat. Spojené státy díky tomu zahájily letecké útoky proti Kaddáfího jednotkám, nicméně po několika dnech převzala iniciativu koalice tvořená evropskými a arabskými státy. Americká armáda se díky tomu vyhnula zapojení do vážnějších bojů, nicméně v rámci NATO i nadále zajišťovala významnou vzdušnou podporu a podílela se na střežení bezletové zóny. Morell byl toho názoru, že prezidentovo řešení bylo geniálně prosté.

Nyní ovšem vyjádřil své osobní přesvědčení, že pravděpodobnost toho, že Chodec je bin Ládín, činí 60 %.

„Dobře, to je otázka pravděpodobnosti,“ řekl Obama. „Leone, řekni mi k tomu něco.“

Ředitel CIA mu pak vysvětlil situaci. Před deseti lety CIA oznámila, že Saddám Husajn ukrývá zbraně hromadného ničení, což bylo tvrzení, které stálo na počátku dlouhé a velmi drahé války. CIA proto zavedla až komicky složitý proces stanovování pravděpodobnosti. Bylo to něco jako snažit se najít matematický vzorec pro dobré rozhodnutí. Analytici pracující na všech úrovních CIA nyní museli předkládat nejenom svůj vlastní názor, ale přiřadit mu i jistou míru pravděpodobnosti – vysokou, střední nebo nízkou. Pak měli zdůvodnit, proč se pro konkrétní úroveň rozhodli. Ovšem jak prezident zjišťoval a jak mi později řekl, výsledkem nebyla vyšší jistota, ale naopak větší zmatky.

Obama se pak otočil na židli a obrátil se na zástupce ředitele CIA.

„Michaeli, co vy si o tom myslíte?“

Morell o této záležitosti již dříve poměrně intenzivně přemýšlel. Na formulaci nesprávného prohlášení o existenci zbraní hromadného ničení v Iráku se kdysi osobně podílel a *tehdy* si byl mnohem jistější než *teď*.

„Lidé se ve svých odhadech neliší proto, že by měli k dispozici odlišné informace,“ řekl. „Všichni se díváme na stejné věci. Ale

myslím si, že náš názor souvisí především s našimi předchozími zkušenostmi.“ Pak se zmínil o tom, že analytici zabývající se al-Káidou v posledních pěti letech zaznamenali řadu pozoruhodných úspěchů. V Pákistánu této organizaci zasadili mnoho výrazných úderů a přímo nebo nepřímo dokázali zabránit mnoha teroristickým útokům v USA. Proto si věřili. Ti, kteří v CIA pracovali déle, jako například on, ovšem poznali i neúspěchy. Věděli, že i ty nejpersvědčivější vývody se někdy nemusejí zakládat na pravdě. Případ zbraní hromadného ničení v Iráku jim udělil cennou lekci. Za toto selhání byl částečně zodpovědný i on.

„Pane prezidente, i kdybychom měli svědka, který by nám přímo potvrdil, že se zde bin Ládin zdržuje, přesto bych neodhadoval pravděpodobnost vyšší než 60 %.“ Řekl, že se poměrně intenzivně zabýval oběma případy – jak zbraněmi hromadného ničení, tak rezidencí v Abbottábádu. Prostudoval si minimálně třináct různých analýz obou daných problémů.

„Mohu vám říci pouze to, že v otázce zbraní hromadného ničení jsem si byl tenkrát nejen jistější, ale dokonce mnohem *mnohem* jistější,“ řekl.

To odstartovalo další kolo debaty o možnosti vyjádření míry jistoty. Prezident sice poslouchal, ale z větší části již byl rozhodnutý.

„Jednu z věcí, na které si jako prezident musíte zvyknout, je to, že se neustále setkáváte s pravděpodobnostmi,“ řekl mi. „Prakticky žádná záležitost se mi nedostane na stůl ve stavu, kdy by o ní bylo možné jednoznačně rozhodnout. Kdyby si byli moji podřízení absolutně jistí, rozhodl by za mne někdo jiný. Platí to v případě rozhodování o hospodářské krizi a stejné je to i v případě rozhodování, zda máme zaútočit na piráty. Platí to v případě většiny rozhodnutí, které musím v průběhu dne učinit. Již jsem se smířil s tím, že mi moji podřízení nabízejí k posouzení různé možnosti. Za této situace tedy tato hlášení o míře pravděpodobnosti zakrývala nejistotu namísto toho, aby vám někdo dodal užitečnější informace.“

Pro Obamu nebyl problém si tuto situaci přiznat. Respektoval pravidla hry a bylo mu jasné, že hraje docela obyčejnou ruletu. S vysokou sázkou.

Pokud bude mít štěstí a Chodec je opravdu bin Ládin, pak jeho dopadení přinese jasné a přesvědčivé vítězství ve válce proti al-Káidě, která začala před téměř deseti lety. Současně by tak splnil i svůj slib, který učinil před lety v průběhu své volební kampaně – že v Pákistánu jednostranně zasáhne, pokud se k tomu naskytne příležitost. Tento jeho slib tehdy kritizovali prakticky všichni, včetně Hillary Clintonové a Joea Bidena, kteří s ním dnes seděli v této místnosti a pomáhali mu v jeho rozhodování. Tento slib do jisté míry *definoval* jeho postup v oblasti národní bezpečnosti. Úspěch by tedy byl důkazem o tom, že spravedlnosti bylo konečně dosaženo – i za cenu vysokých nákladů, značných obětí a díky mimořádným bojovým prostředkům. Takovýto výsledek by s uspokojením uvítaly USA i celý svět. Jednalo by se o okamžik jakéhosi emočního zvratu a navíc i o zadostiučinění pro všechny, jejichž odhodlání a schopnosti k úspěchu této akce přispěly – a mnohdy přitom museli bojovat proti větrným mlýnům. V praktické rovině by se jednalo o dosud nejvážnější úder zasazený organizaci, která dosud ohrožovala životy Američanů.

Ovšem pokud tato mise nebude úspěšná – a ještě budou muset promyslet, z jakého důvodu by mohla selhat – pak hrozí, že by několik amerických vojáků riskovalo svůj život kvůli něčemu, co by se nakonec mohlo ukázat být mezinárodní blamáží. Neúspěch této akce by ve svém důsledku mohl posílit prestiž al-Káidy podobně jako fiasko z roku 1980 posílilo pozici iránských mulláhů. Bin Ládinova reputace, která v období po roce 2001 poněkud utrpěla, by se tímto způsobem dočkala jisté podpory, což by mu přineslo více finančních prostředků, nové rekruty a další útoky. Úspěch by mohl na několik týdnů vylepšit obraz prezidenta Obamy v očích americké veřejnosti, ovšem neúspěch by naznačil, že se nejedná o schopného

prezidenta, a zmařil by jeho vyhlídky na znovuzvolení, podobně jako neúspěch v poušti Desert One kdysi zmařil veškeré Carterovy naděje.

Ať už tato akce bude úspěšná či nikoli, jejím výsledkem bude protest pákistánských představitelů. Vztahy USA s tímto složitým státem s jaderným arzenálem byly již beztak poměrně napjaté. Obama mi později řekl, že si tehdy předsevzal, že jeho rozhodnutí bude vycházet z momentální situace a bude založeno na informacích pocházejících z různých zdrojů. Stále zde existovala možnost, že se jedná o nějakého afghánského vůdce, který se rozhodl na čas odejít do ústraní, nebo o drogového dealera z některé země Perského zálivu, který si cenil soukromí nebo momentálně žil se svou milenkou a druhou rodinou. Určitě zde byla i další možná vysvětlení. Rozhodnutí, které musel jako prezident učinit, se týkalo především toho, zda je pravděpodobnost dopadení bin Ládina dostatečně vysoká na to, aby ospravedlnila rizika pro národní bezpečnost USA.

Když tedy diskuse o míře pravděpodobnosti poněkud utichla, prezident, který jinak zpravidla spíše naslouchal než hovořil, přerušil všechny ostatní.

„Je to padesát na padesát,“ řekl. Všichni rázem zmlkli. „Podívejte se, hoši, je to jako hodit si mincí. Nemůžu své rozhodnutí zdůvodnit tím, že nemáme o nic větší jistotu.“

Pokud by se tedy pro nějakou akci rozhodl, jaké byly jeho možnosti? Nejjednodušší a nejméně riskantní byla varianta, která by celý areál proměnila v hromadu sutin – společně se všemi jeho obyvateli a několika lidmi v okolí. Letectvo vypočítalo, že spolehlivé provedení takovéto akce by vyžadovalo shození až třiceti vysoce přesných bomb z bombardéru B-2 letícího dostatečně vysoko nebo vypálení stejného počtu řízených střel. Pouze to by mohlo poskytnout stoprocentní jistotu, že nic živého uvnitř nebo v okolí areálu nepřežije. Pákistánská protiletectká obrana v tomto případě nepředstavovala vážný problém – osamělý vysokoletící bombardér B-2

upravený technologií stealth by pákistánský vzdušný prostor opustil dávno před tím, než by se zpráva o útoku roznesla. K nasazení pozemního vojska by v tomto případě nedošlo, a nehrozilo by tedy ani riziko konfliktu s pákistánskou armádou nebo policií. Byl by to silný a rychlý úder přicházející z tmavé oblohy, po němž by v centru Abbottábadu zůstal jen kouřící kráter – což by ovšem nevypadalo příliš dobře. Vedlejší škody by přilily olej do ohně pákistánského hněvu. Ovšem mise by byla splněna.

Obama projevil zájem o to, kolik osob v daném komplexu žije. Dozvěděl se, že se jedná o čtyři dospělé muže, pět žen a téměř dvacet dětí. Pak se zeptal i na sousední domy. I ty měly být kompletně srovnány se zemí spolu se všemi svými obyvateli, včetně mužů, žen i dětí. Když se dozvěděl jejich počet, na chvíli se odmlčel. USA neměly právo všechny tyto lidi pozabít jen proto, že zde existuje padesátiprocentní šance na usmrcení Usámy bin Ládina.

Proto prezident tento plán okamžitě odmítl. Prohlásil, že o útoku z výšky je ochoten uvažovat pouze za předpokladu, že množství bomb a velikost zasažené oblasti budou podstatně sníženy.

Pak se McRaven poprvé zmínil o možnosti provedení výsadku. Jeho tým tuto akci dosud kompletně neplánoval. Prezidentovi mohl zodpovědně říci pouze to, že pokud bude možné jeho tým dopravit až na místo, dokáže areál vyčistit a bin Ládina zajmout nebo zabít s pouze minimálními ztrátami na lidských životech. Admirál to prohlásil dostatečně sebejistě, protože mohl vycházet ze svých dlouholetých zkušeností. Nesnažil se o tom ostatní za každou cenu přesvědčit. V době bezprostředně po 11. září se účastnil řady jednání se zástupci různých vládních organizací a agentur, kteří se snažili prezidenta přimět, aby se držel jejich doporučení. On k takovým lidem nepatřil. Překvapilo jej, že vzhledem k významu této akce a souvisejícím rizikům byla diskuse prostá emocí. Panetta spolu s Brennanem udali hned na začátku její tón. Na každé schůzce, jíž se v minulosti účastnil, byly na stůl nejprve vyloženy různé varianty

a pak se diskutovalo o jejich kladech a záporech. McRaven se jednomu ze svých spolupracovníků svěřil: „Možná že dostaneme šanci, možná že ne. Koneckonců jednáme v zájmu této země. Pokud je pro dobro USA nejlepší svrhnout na ten dům bombu, uděláme to.“ Proto svou dosud jen v obrysech naplánovanou akci nabídl pouze jako jednu z dostupných možností. Bez toho, aby se o připravované akci dozvěděly další osoby, řekl: „Můžu vás ujistit, že takovýto výsadek dokážeme provést. Nedokážu vám však říci, jak se dostaneme na místo a jak zpátky. To musejí důkladně naplánovat lidé od letectva, kteří se tím zabývají, mají dostatek informací o pákistánské protiletectvé obraně, dokážou naplánovat vhodnou trasu a odhadnout, jaké komplikace se mohou v průběhu letu vyskytnout.

Prezidentovi řekl: „Netvrdím, že to musíme provést formou výsadku. Jenom říkám, že pokud bychom měli možnost dostat se až na místo, dokázali bychom tu akci provést. Zpáteční cesta bude možná trochu komplikovaná. Provedení výsadku bych mohl doporučit, až si vše důkladně promyslím.“

Ovšem i kdyby admirál již všechny podklady k dispozici měl, nesnažil by se zásah svého komanda nějak protlačovat. Doufal, že všichni přítomní k tomuto závěru dospějí sami. Určitě je přesvědčí dostupná fakta. Současně se domníval, že si prezident nenechá takovouto příležitost proklouznout mezi prsty. Bombardování bylo příliš hlučné a příliš špinavé. Při takové akci by zcela určitě zemřelo mnoho nevinných lidí a navíc by nebylo možné prokázat, že při útoku zemřel i bin Ládin. Po takovém útoku by v Abbottábádu zůstal kouřící kráter a pákistánští představitelé by pochopitelně zuřili. Pak by jistě nebylo možné, aby Američané vyslali na místo svůj expertní tým a pátrali v troskách po vzorcích DNA. Pouze možnost, že by se podařilo bin Ládina dopadnout, by mohla roztržku s Pákistánem vykompenzovat. Je ovšem nezbytné prokázat, že se to skutečně podařilo. Toho je možné dosáhnout pouze tak, že bin Ládina zajmete živého nebo že ukážete jeho mrtvolu. Jenom to by dokázalo rozptýlit

spekulace o tom, proč jste takovouto akci provedli. V případě, kdy vyšlete vojáky do přímé akce, je riziko pochopitelně vyšší a Obama si to velmi dobře uvědomoval. McRaven již však měl možnost zjistit, že tento prezident je ochoten riziko podstoupit. V předcházejících dvou letech na něj zapůsobil velmi kladným dojmem. Obama měl poslední slovo v případě většiny akcí JSOC, které se tehdy realizovaly, a rozhodně nebyl nijak vystrašený. Vždy si vše vyslechl bez toho, aby se zmínil o možných vojenských nebo politických rizicích, a pak si nechal čas na rozmyšlenou – několik hodin nebo do druhého dne. Pak se zpravidla ozval a řekl: „Udělejte to.“ Svůj souhlas odmítl udělit pouze v případech, kdy bylo riziko příliš vysoké. McRaven plně chápal, že je prezident zodpovědný i za řadu dalších záležitostí, kterým on coby voják nerozumí, a naučil se důvěřovat jeho úsudku. Pro prezidentovo rozhodování byla mnohem podstatnější rizika pro vojáky v terénu než rizika politická, což pochopitelně každý důstojník na vrchním veliteli ozbrojených sil oceňuje. V několika případech, kdy i McRavenovi nadřízení váhali, doporučovali vyčkat a prohlašovali, že akce je příliš riskantní, to byl nakonec prezident, kdo rozhodl: „Ne, to bude v pořádku, jděte do toho.“ Proto nyní admirál nijak neprosazoval svůj názor na to, jak by bylo vhodné tuto akci provést. Nebylo to nutné.

Panetta měl k výsadku jinou poznámku. Pokud komando bin Ládina na místě nenajde, jednotka SEAL bude možná moci potichu zmizet, aniž by na místě vyvolala větší rozruch. Obyvatelé komplexu i lidé ze sousedství si svůj zážitek určitě nenechají pro sebe, ale protože se jedná o tajnou operaci CIA, Spojené státy ji budou moci jednoduše popřít. To sice pákistánskou vládu nepřesvědčí, ovšem celá záležitost již nebude tak nápadná. Možnost popření tuto akci posouvala do jakési šedé zóny, v níž se tajné americké operace ve Vazíristánu pohybovaly již několik let.

Na závěr schůzky Obama požádal zástupce letectva, aby rozpracoval variantu šetrnějšího bombardování a „cíleného útoku

z dálky“, což znamenalo použití řízených střel nebo bezpilotních letounů. Ovšem prezident si současně vyžádal podrobné informace o tom, jakým způsobem by mohl proběhnout zásah komanda. Bylo by možné dopravit komando až na místo, aniž by jeho přítomnost někdo zaznamenal? Bylo by možné přiletět a odletět bez toho, že by došlo k aktivaci systému pákistánské protiletdecké obrany?

„Pane, vím o tom jenom já a jeden další člověk. Zatím máme k dispozici pouze tenhle koncept,“ řekl McRaven. „Nemůžu vám zaručit, že to bude proveditelné. Nejdřív musíme sestavit tým a provést nácvik akce. Pak vám přijdu oznámit výsledek.“

McRaven tedy dostal domácí úkol.

To znamenalo, že projde „všechny skuliny“ tohoto plánu. Existovala zde celá řada neznámých. Areál v Abbottábádu byl poměrně rozlehlý, jednalo se o téměř 3 500 m². Rozlehlejší areál znamenal více lidí. V případě areálu běžné velikosti v Afghánistánu McRaven obvykle posílal do akce sedmdesát mužů. Bylo třeba zabezpečit jeho obvod a každé dveře i okno. Toto byla třípodlažní budova s přístavkem. Proto bylo zapotřebí počítat s dostatečným počtem mužů. Bylo nutné je přepravit na místo, aniž by se o tom kdokoli dozvěděl. Cesta tam i zpátky byla poměrně dlouhá, proto bylo nezbytné zajistit před odletem zpět doplnění paliva, což předpokládalo využití vyčkávacího prostoru někde v blízkosti města, kam bude možné poslat větší vrtulníky s nákladem paliva a silami rychlé reakce. Všechny vrtulníky mají jistá omezení v závislosti na nadmořské výšce, teplotě a dalších faktorech, takže se muselo nejprve vypočítat, kolik mužů dokážou přepravit. Vše záviselo na povolené zátěži. Každé kilo navíc zkracovalo délku letu. Čím více vrtulníků, tím vyšší pravděpodobnost odhalení, technické závady i chyby pilota – to byl strašák nezdařené operace Desert One. Definitivní kalkulace sice bude mít k dispozici teprve v okamžiku, kdy začnou s nácvikem, nicméně již teď mu bylo jasné, že vrtulníky budou těžší a unesou méně vojáků, než by si přál.

O dva týdny později, na konci března, se McRaven do situační místnosti vrátil s hotovým plánem akce. Nyní již prezidentovi mohl potvrdit, že si je naprosto jistý, že jeho muži akci zvládnou. Jeho plánovači našli způsob, jak potají vniknout do pákistánského vzdušného prostoru. Rozhodli se použít dva speciální vrtulníky Black Hawk, které létají velmi tiše a nemohou být odhaleny radarem. Po nich měly následovat dva větší vrtulníky MH-47E Chinook, jejichž úkolem by byla přeprava paliva a záloh a které měly přistát v oblasti Kalá Dháka asi 70 km severozápadně od Abbottábádu. Black Hawký měly komando dopravit až na místo zásahu a po skončení akce se vrátit k větším vrtulníkům Chinook a doplnit palivo. Následně měly odlétnout zpět do Afghánistánu. McRaven řekl, že se vše nejspíš podaří provést tak, aby nedošlo k vyhlášení poplachu. Byl přesvědčený o tom, že pokud jeho muži dokážou celou akci provést během 30 minut, je velmi nepravděpodobné, že by se setkali s nějakým odporem ze strany pákistánských ozbrojených sil. Vždy zde existovala možnost, že by mohli narazit na nějakou menší policejní jednotku – několik mužů vyzbrojených samopaly. Nebylo ani vyloučeno, že areál budou bránit nějakí obránci žijící v okolí. Ovšem odpor takovéto intenzity by pro jeho muže zcela určitě nepředstavoval žádný problém.

Pokud akce proběhne tímto způsobem, nesetkají se s žádnými komplikacemi. Ovšem co když jsou Pákistánci ostražitější, než si myslí? Co kdyby je v areálu něco zdrželo? Admirál byl na druhém setkání podroben důkladnému výslechu. Mnoho přítomných nesouhlasilo s jeho odhadem časové prodlevy v případě pákistánské reakce. Uvědomuje si, že nedaleko komplexu stojí vojenská akademie? Ve vzdálenosti necelých 2 km. Že se v okolí nacházejí i objekty armády a pákistánské tajné služby? McRaven si toho byl vědom. Vysvětlil to tím, že blízkost těchto budov automaticky nezaručuje rychlou reakci. I kdyby si některý voják, policista nebo agent povšiml, že se v areálu děje něco neobvyklého, organizovaný zásah

by si vyžádal určitý čas. Pákistánské ozbrojené síly mají pevnou velitelskou strukturu a muži na nižších pozicích se jen zřídkakdy odváží provést nějakou akci bez souhlasu svých nadřízených. Americká armáda takovýto přístup neuznává, nicméně v mnoho jiných armádách na celém světě je dosud obvyklý. Většina mladých důstojníků raději riskuje pokárání za to, že nic neudělali, než aby museli vysvětlovat, proč něco udělali špatně. Jeho výpočet z tohoto předpokladu vycházel a dobu 30 minut považoval za reálnou. To přibližně odpovídá době, která bude pro tento zásah potřeba, řekl admirál. A jestliže se něco pokazí? Co kdyby Pákistánci zareagovali rychleji, než se domnívá? Co kdyby se v areálu stalo něco, co by postup *jeho* mužů zpomalilo?

McRaven na to odpověděl, že pokud by ještě před opuštěním areálu dorazila na místo početnější skupinka pákistánských vojáků, došlo by patrně k přestřelce. Konfrontaci se ovšem chtěl za každou cenu vyhnout. Jeho muži by z ní patrně vyšli vítězně, nicméně v konečném důsledku by mohli prohrát válku. Tento scénář by Pákistánci vyzbrojil pádnými morálními argumenty. Kdykoliv Američané zabili i jediného pákistánského vojáka nebo policistu, mělo to významné politické následky. Navíc si ani nebyli zcela jistí, že se zde bin Ládin skutečně ukrývá. Když admirál o připravované akci informoval své plánovače, řekl jim, že musejí za každou cenu zabránit zabití Pákistánců. To bylo ve všech fázích plánování nejvyšší prioritou. Pokud se k cíli a zpět dostanou rychle, nebude s tím problém, ovšem velmi lehce si dokázal představit nějakou událost, která jejich postup zpomalí. Pokud například areál obsadí, bin Ládina nenajdou, ale budou přesvědčeni o tom, že se zde někde skrývá, například za falešnými dveřmi nebo falešnou přepážkou – s něčím takovým se již v minulosti setkali –, co udělají pak? Měli by nastoupit do vrtulníků a odlétnout? Předpokládejme, že by na místě zajistili ženy nebo jiné klíčové svědky, kteří by jim potvrdili, že tu bin Ládin opravdu někde je. Odpověď zněla ne, pak by určitě

neodletěli. Dostali by se již příliš daleko a byli by příliš blízko cíli, než aby pátrání vzdali. Za této situace by se ovšem museli v areálu opevnit a začít jej prohledávat, dokud bin Ládina nenajdou. To by znamenalo, že na místě zůstanou příliš dlouho. Tato varianta nebyla vyloučena, možná byla dokonce i poměrně pravděpodobná, a každá minuta zvyšovala pravděpodobnost, že dojde ke střetu s pákistán- skou armádou.

„Takže v jakém časovém bodě po něm mají přestat pátrat?“ položil si McRaven řečnickou otázku. „A pokud je obklíčí Pákis- tánci, co pak?“

Admirálova odpověď byla poměrně překvapivá. Doporučoval, že pokud by k něčemu takovému skutečně došlo, jeho muži by měli pouze držet své pozice a vyčkat, dokud Washington celou záležitost neprojedná s pákistánskými představiteli.

„Přijdete k nim a řeknete ‚Tohle vám říkáme už několik let – že jestli zjistíme, kde je, tak si pro něj přijdeme. Tak tady nás máte. Nikoho jsme nezabili. Teď jsme tu jako v kleci. Pojdme si o tom promluvit.‘“

McRaven si myslel, že tím by mohli získat dalších cca 30 minut. Pak už se celou záležitostí nebudou zabývat jen místní ozbrojené síly, ale i nejvyšší velení pákistánské armády.

Zde se ovšem admirálovy úvahy lišily od názoru prezidenta. Co se týká McRavena, byl přesvědčený o tom, že jeho muži by se dokázali prostřílet prakticky odkudkoliv. Nedaleko odtud budou také připraveny síly rychlého nasazení, které by mohly zasáhnout v případě, že se akce nepředvídaně zkomplikovala. Mohli by se tedy z areálu dostat. Pak zde ovšem byl i vyčkávací prostor v oblasti Kalá Dháka a následně by čtyři americké vrtulníky musely opus- tit pákistánský vzdušný prostor stráženy stíhačkami F-16. Ochrana vrtulníků by nyní vyžadovala konfrontaci s pákistánským letec- tvem. S tím by si americké letectvo pochopitelně také dokázalo pora- dit, protože mělo k dispozici lepší stíhačky a prostředky k útokům

na pozemní cíle... ovšem takový boj by již byl velmi riskantní. Admirál byl toho názoru, že tomuto scénáři je třeba se za každou cenu vyhnout. Po dvou letech v Afghánistánu, kam byla většina jeho vojáků převelena z Iráku, si složitou povahu vztahů s Pákistánem velmi dobře uvědomoval. Těmto vztahům by zcela jistě neprospěli mrtví Pákistánci, sestřelené stíhačky nebo zničená stanoviště protiletdecké obrany. Proto navrhoval, aby se komando v případě, že by bylo v areálu obklíčeno, nepokoušelo probít ven. Mělo se zde opevnit a vyčkat, až Washington celou záležitost vyřeší s Islámábádem. Konečně, jednalo by se o americké vojáky vyslané na pákistánské území s cílem splnit rozkaz, k němuž se Pákistán veřejně hlásil... dopadnout nejhledanějšího teroristu na světě. Někdo z Bílého domu nebo z ministerstva obrany by se spojil s vrchním velitelem pákistánské armády generálem Ašfáqem Kajáním nebo s prezidentem Ásifem Zardárím. *Zeptal by se jich: Jak se z téhle situace dostaneme, aniž by si to vyžádalo velký počet obětí? Vy si nepřejete mrtvé, my si nepřejeme mrtvé.* McRaven se domníval, že daný rozhovor by mohl probíhat nějak takto. Skutečnost, že by dobrovolně dali přednost příměří před konfrontací, měla být demonstrací jejich dobré vůle – toho, že si nepřejí Pákistáncům nějak uškodit a že pro ně nepředstavují hrozbu.

Ovšem prezident se na to díval jinak než admirál. O žádném takovém rozhovoru s pákistánskými představiteli neuvažoval. Poradce pro oblast boje proti terorismu Nick Rasmussen prezidentovu reakci na McRavenův návrh později označil za „živočišnou“.

„Zvažoval jsem i naše možnosti v případě, kdy by museli zůstat na místě a stali by se předmětem vnitropolitických bojů v Pákistánu. Bylo by to velmi komplikované,“ vysvětlil mi prezident. „Nepřál jsem si je dostat do situace, v níž by byli zranitelní.“

Pokud měl jednat s pobouřenými pákistánskými představiteli, čemuž se tak jako tak nevyhne, pak toto jednání bude probíhat bez toho, aby se uprostřed Pákistánu nacházela skupina obklíčených amerických vojáků.

Jen o několik dní dříve se Obamově administrativě konečně podařilo vyřešit vleklý spor ohledně spolupracovníka CIA Davise, který byl propuštěn až poté, co se Spojené státy zavázaly vyplatit rodinám obou zabitých mužů celkem 2,4 milionů dolarů odškodného. Toto rozuzlení v Pákistánu vyvolalo vlnu protestů, protože většina veřejnosti i pákistánských politiků odmítala trvalé americké porušování pákistánské suverenity – alespoň veřejně. Pákistánští politici byli jinak mnohem flexibilnější, ovšem nikdy nebylo předem jasné, kam až jsou ochotní zajít.

Při této akci se Obama rozhodl nebrat na pákistánské představitele ohledy, protože se zdálo, že již beztak nemá prakticky co ztratit. Podobně jako v mnoha dalších zemích této části světa, i v Pákistánu platilo, že nejvyšší vládní představitelé připomínají spíše jakýsi splepenec vzájemně se překrývajících zájmů než jednotou semknutou strukturu. Pokud jste dokázali udržet tyto protikladné zájmy v rovnováze, bylo možné zachovat přijatelnou úroveň mezinárodních vztahů. Ty byly v obecné rovině nesmírně důležité. Většina paliva a zásob pro americké vojáky v Afghánistánu přicházela přes hranici s Pákistánem. Přestože se na severozápadě země ukrývali teroristé z al-Káidy a přestože se těšili nepřímé podpoře části pákistánských mocenských struktur, pokud Spojené státy chtěly i nadále pokračovat v provádění útoků pomocí bezpilotních letounů, závisely na tiché podpoře místní vlády. Pákistán byl také jadernou mocností, na což nebylo radno zapomínat. Jeho stabilita má zásadní význam pro stabilitu celého regionu i světa. Atmosféra v Islámábádu byla již tehdy velmi vypjatá a teď si představte, že byste Pákistáncům za této situace naservírovali nepočtenou skupinou elitních amerických vojáků. Představte si, že byste se měli snažit vyjednat jejich odsun za situace, kdyby byli obklíčeni v areálu společně s rukojmími nebo mrtvými těly, z nichž jedno by mohlo patřit Usámu bin Ládinovi. Vojáci z útvaru SEAL by pak mohli být velmi snadno pozabíjeni nebo upadnout do zajetí. Nebylo obtížné si něco takového představit.

„Na základě svých následných rozhovorů s McRavenem jsem si byl téměř jistý, že by se odtud měli dostat bez toho, že by se střetli s pákistánskou armádou,“ vysvětlil mi prezident. „Bylo poměrně pravděpodobné, že se je podaří bezpečně dopravit k cíli operace i zpět. Pokud by se něco pokazilo nebo kdyby se nejednalo o bin Ládina, s pákistánskými vojáky by se beztak nejspíš nestřetli, protože jsme předpokládali, že zareagují až za určitý čas. Pravděpodobnost otevřeného střetu mezi americkou a pákistánskou armádou byla tedy poměrně nízká. Za této situace jsem si prostě přál, abychom je odtud dostali za každou cenu. Následně bych byl ochoten o celé záležitosti vyjednávat s vědomím, že jsou naši chlapci již zpátky v bezpečí.“

Proto Obama McRavenovi řekl, že pokud se jeho profesionálové z útvaru SEAL dostanou na místo, dostanou se i zpět. Bin Ládin byl prioritní cíl a jeho dopadení bylo důležitější než vyhrocení vztahů s Pákistánem. Pokud by Pákistánci spustili poplach a zareagovali rychleji, než předpokládáme, prostě to tak bude. Pak by došlo ke konfrontaci. Řekl admirálovi, aby své muže připravil i na eventualitu, že si cestu zpátky budou muset prostřílet.

Prezident o provedení výsadku prozatím nerozhodl. Letectvo přišlo s plánem založeným na použití menších bomb, které mohly způsobit podstatně menší škody. Areál bylo nyní možné zasáhnout tak, že by nedošlo ke zranění lidí žijících mimo jeho obvod, nicméně nižší intenzita výbuchu znamenala, že nebylo možné zaručit i zničení případných podzemních prostor. I tak by si ovšem útok vyžádal velké množství obětí, včetně žen a dětí, a i nadále by nebylo možné zjistit, zda se opravdu jednalo o bin Ládina.

Byla tu ovšem i další možnost útoku z výšky, která se zamlouvala zejména Cartwrightovi, který byl jedním z Obamových oblíbených generálů. Právě Cartwright před rokem přišel se spásným řešením, když se Obama rozhodoval, zda má nařídit další rozsáhlou ofenzivu proti povstalcům v Afghánistánu, nebo angažovanost USA

v této zemi jednoduše ukončit. Cartwright navrhl vyslat do země mnohem menší počet vojáků, než požadoval Pentagon. Měl postačovat k provádění protiteroristických operací, ovšem nebyl dostatečně vysoký na to, aby zde mohl provádět „budování státu“.

Cartwright nyní navrhoval zaútočit přímo na Chodce. Počkejte, až si tento vysoký muž oblečený do tradičního oděvu *šalvar kamíz* a modlitební čepičky vyjde na svou pravidelnou procházku po zahradě a pak jej zabijte pomocí malé střely odpálené z bezpilotního letounu. Vyžadovalo by to velkou přesnost zásahu, ovšem letectvo mohlo tuto akci provést pomocí jakéhosi létajícího ekvivalentu odstřelovačské pušky. Pak by v centru Abbottábádu nezůstal žádný kouřící kráter, nebyly by zde ani žádné mrtvé manželky a děti, jen minimální vedlejší škody a nehrozilo by riziko ztrát v řadách amerických vojáků z útvaru SEAL ani konfrontace s pákistánskou armádou.

Zdálo se, že tato alternativa je až příliš dobrá. Lidé, kteří s těmito prostředky pracovali, si byli jistí úspěchem, nicméně využití této nové zbraně bylo dosud ve fázi testování. A co když bude akce úspěšná a Chodce bleskově zabijete? Jak zjistíte, že to byl opravdu Usáma bin Ládín? A co když to nebude on? Co když se bude jednat o nějakého šejcha z Dubaje? Jak se o tom dozvíte? Znamenalo to, že nejistota provázející tuto misi od samého počátku bude přetrvávat i nadále a že bin Ládín zůstane v jistém smyslu nadále naživu, i kdyby to snad opravdu byl *on*. A současně se jednalo o akci závisující na jediném výstřelu. Pokud minete, Chodec i se svým doprovodem nejspíš navždycky zmizí.

Existují důkazy svědčící pro to, že Obama měl již tehdy v celé záležitosti nejspíše jasno. McRaven řekl, že jeho muži budou připraveni tuto operaci zrealizovat v prvním květnovém týdnu, kdy na nebi nad Abbottábádem nebude po několik dnů svítit měsíc a noc bude mimořádně tmavá – vojáci z JSOC mají takovéto noci nejraději. Nikdo to sice otevřeně neřekl, ale první květnový týden se

zdál být nejzazším termínem, do něž musejí být veškeré přípravy hotové. Útok pomocí bezpilotního letounu nebyl tak urgentní. Akce by proběhla za denního světla a Chodec se na svou procházku vydával každý den. Vystřelit na něj bylo možné kdykoliv. Proč měl tedy každý pocit, že měsíční fáze má takový význam?

Obama McRavena požádal, aby provedl finální nácvik a aby byl připraven, až noci začnou být tmavé. Cartwrightovi nařídil, aby připravil variantu útoku bezpilotním letounem. Přál si, aby v okamžiku, kdy učiní své konečné rozhodnutí, byly obě tyto varianty k dispozici.

Ovšem ti, kteří jej znali lépe, již prakticky nepochybovali o tom, ke které alternativě se přikloní.